

سریال «هزارستان» يك شاهكار به تمام معنا بوده و هست و خیلی‌ها معتقدند این سریال حکم «همشهری کین» را برای سینما و تلویزیون ایران دارد. جالب است بدانید این سریال در روز جهانی «میراث دیداری و شنیداری» در فهرست ملی برنامه حافظه جهانی یونسکو ثبت شده است

مروری بر سریال‌های ما

تاریخ در مرز

معمولا بینندگان سریال‌های تاریخی توقع دارند در این سریال‌ها تاریخ موبه مورایط شده باشد، در صورتی که چنین سریالی حتی اگر توسط وفادارترین کارگردان‌ها به تاریخ، نوشته شود، باز هم روایت موبه موی تاریخ در سریال‌ها شدنی نیست! درست است که در فیلم یا سریال‌هایی که قرار است به زندگینامه شخص خاصی در تاریخ پرداخته شود باید به‌طور دقیق به صحت چیزی که در حال اتفاق است، اهمیت فراوانی داد اما همین موضوع در مورد روایت

الهام فیروزبخت
خبرنگار

کوچک جنگلی

نویسنده و کارگردان: بهروز افخمی

سال پخش: ۱۳۶۶ - شبکه یک سیما

بازیگران: علی‌رضا مجلل، مهدی هاشمی، عباس امیری، فتح‌ا... اویسی، جهانگیر الماسی، داوود رشیدی، حسین محبوب، هوشنگ توکلی، محمد مطیع، اسماعیل محرابی، بهروز بقایی، پروانه معصومی، فرخ‌لقا هوشمند و...

فضای تاریخی، جنگی و سیاسی این فیلم در کنار حضور نقش‌ها و شخصیت‌های مختلف طرح را تبدیل به پروژه‌ای سنگین کرد و همین موضوع باعث شد ساخت فیلم از سال ۶۳ تا ۶۶ ادامه پیدا کند. فیلم‌نامه اول را ناصر تقوایی از روی داستان «مردی از جنگل» نوشته احمد احرار نوشته بود اما بهروز افخمی معتقد بود این داستان چندان به تاریخ وفادار نبوده است. بنابراین افخمی تصمیم گرفت با کمک امرا... احمد جو و احمد مرادپور فیلم‌نامه را براساس کتاب «سردار جنگل» نوشته ابراهیم فخرایی بنویسد که به واقعیت نزدیک‌تر بود. موضوع اصلی داستان در مورد «میرزا کوچک خان جنگلی» و «جنبش جنگل» بود و درست زمانی از تلویزیون پخش شد که کشور درگیر جنگ بود و مردم به «قهرمان ملی» نیاز داشتند. نوع کارگردانی، بازسازی صحنه‌های جنگ توسط نعمت حقیقی، تیتراژ ابتدایی و پایانی سریال و بازی حرفه‌ای بازیگران باعث شد این سریال بعد از گذشت ۲۵ سال از پخش همچنان دیدنی باشد و بتوان به عنوان یک شاهکار در تلویزیون ایران از آن نام برد.

روزی روزگاری

نویسنده و کارگردان: امرا... احمد جو

سال پخش: ۱۳۷۰ - شبکه یک سیما

بازیگران: خسرو شکیبایی، محمود پاک‌نیک، ژاله علو، جمشید لایق، محمد فیلی، حسین پناهی، شهره سلطانی، گوهر خیراندیش، پرویز پورحسینی، جمشید اسماعیل‌خانی و...

داستان در مورد راهزن معروفی به نام «مرادیگ» یا بازی زنده‌یاد خسرو شکیبایی بود که طی یک درگیری با گروهی از راهزن‌ها مجروح شده و توسط یک خانواده روستایی نجات پیدا می‌کند. قرار گرفتن در این خانواده و در این روستا تحولاتی در شخصیت مرادیگ ایجاد و او را کم‌کم تبدیل به یک انسان صالح و درستکار می‌کند. از هر زاویه‌ای که بخواهیم به این سریال نگاه کنیم «روزی روزگاری» یکی از ده سریال برتر تاریخی تلویزیون محسوب می‌شود. این سریال موضوع خاص و بکری نداشت اما آنقدر همه چیز در کنار هم خوب و حرفه‌ای از آب درآمده بود که نمی‌شود قسمتی از این سریال را از بقیه اجزا و عوامل سریال جدا کرد و به عنوان نقطه قوت این سریال از آن نام برد. موسیقی تیتراژ ابتدایی این سریال را همه به خوبی به یاد دارند و تکیه کلام «بلدی روزی سه بار نون بخوری پنج بار شکر خدا کنی؟» تا همین حالا هم گاهی از زبان مردم شنیده می‌شود. البته دیده شدن این سریال اتفاقی نبود. امرا... احمد جو در مصاحبه‌ای گفته «من ۱۵ سال به آن فکر می‌کردم و چهار پنج سال هم نوشتن‌اش طول کشید.»

هزارستان

نویسنده و کارگردان: علی حاتمی

سال پخش: ۱۳۶۷ - شبکه یک سیما

بازیگران: جمشید مشایخی، علی نصیریان، عزت‌ا... انتظامی، محمدعلی کشاورز، داوود رشیدی، حسین گیل، زهرا حاتمی، شهلا میربختیار، جعفر والی و...

این سریال به داستان زندگی رضا خوشنویس، که شخصیتی تخیلی مبتنی بر شخصیتی تاریخی به نام کریم دواتگر است و نظریه توطئه‌ای مبنی بر دست داشتن شخصیتی به نام خان مظفر در وقایع پشت‌پرده سیاسی و اجتماعی ایران در دوران قاجار و پهلوی می‌پرداخت. فیلم در دو بخش ساخته شده بود؛ بخش اول درباره زندگی رضا تفنگچی که تازه وارد کمیته مجازات شده بود، در اواخر دوران احمدشاه و آغاز حکومت رضا شاه می‌گذشت. قرار بود «هزارستان» به دست رضا تفنگچی ترور شود اما برنامه تغییر کرد و قرار شد تفنگ‌ها رضا را نشانه بگیرند.

بخش دوم درباره «رضا خوشنویس» بود. همان رضای کمیته مجازات که با خوش‌شانسی توانسته بود فرار کند و به خانه یک خوشنویس پناه برده و از او خوشنویسی یاد بگیرد. سریال «هزارستان» یک شاهکار به تمام معنا بوده و هست و خیلی‌ها معتقدند این سریال حکم «همشهری کین» را برای سینما و تلویزیون ایران دارد. جالب است بدانید این سریال در روز جهانی «میراث دیداری و شنیداری» در فهرست ملی برنامه حافظه جهانی یونسکو ثبت شده است. این سریال در کنار روایت بخشی از تاریخ، به جا آوردن ارزش‌های دینی را هم به بیننده گوشزد می‌کرد. به عنوان مثال در قسمت اول این سریال آن قدر نماز اول وقت برای مامور سرشماری مهم است که آن را در خیابان می‌خواند. در جایی دیگر همین مامور سرشماری وقتی قرار است که چشم بر دزدی از جواهر فروشی قازاریان ببندد، از پست دولتی خود کناره‌گیری می‌کند و در واگویی‌های ذهنی خود، آن دنیا و پل صراط را به یاد می‌آورد و حاضر به چنین کاری نمی‌شود. ساخته شدن «شهرک غزالی» یکی دیگر از تأثیرات ماندگار این سریال بود؛ شهرکی که علی حاتمی در مصاحبه‌ای گفته بود «زمان شروعش جوان بوده و وقتی تمام شده پیرمردی از شهرک بیرون آمده است.»

در چشم باد

نویسنده و کارگردان: مسعود جعفری جوزانی

سال پخش: ۱۳۸۸ - شبکه یک سیما

بازیگران: پارسا پیروفر، کامبیز دیرباز، اکبر عبدی، ستاره صفراوه (بازیگر تاجیک)، سعید نیک‌پور، لاله اسکندری، ماه‌چهره خلیلی، فخرالدین صدیق شریف، فریبا متخصص، سحر جعفری جوزانی، ارسلان قاسمی و...

سریال داستان زندگی خانواده جنگل تا جنگ تحمیلی و آزادسازی کشور حضور پررنگ سیاسی چالش‌های فراوانی می‌شمارد. فضای، بازی و بازخوانی به درست تاریخ و به نمایش هم‌چنین آهنگ‌سازی استاد قوت این سریال به حساب

تبریز در مه

نویسنده و کارگردان: محمدرضا ورزی

سال پخش: ۱۳۸۹ - شبکه یک سیما

بازیگران: کوروش تهمانی، جمشید مشایخی، محمد مطیع، حسین محب‌اهری، محمدرضا شریفی‌نیا، حسام نواب صفوی، الهام حمیدی، داریوش کاردان، رزیتا غفاری و...

«تبریز در مه» روایتگر رخداد‌های تاریخی در زمان جنگ ایران و روسیه در زمان فتحعلی‌شاه و عباس میرزا و همچنین عهدنامه ترکمانچای بود. استفاده از لوکیشن‌های متنوع مانند تالار بزرگ تبریز، میدان

بزرگ شهر، مسجد جامع، دارالحکومه (کاخ عباس میرزا)، دروازه شهر، چند منزل و تکیه و... از جمله مکان‌های بازسازی شده سریال بوده که به شکل دکور در شهرک سینمایی غزالی ساخته شده بود. داستان این سریال خلاصه تبریز در ۲۰۰ سال گذشته است و از جایی آغاز می‌شود که شاه ایران تصمیم می‌گیرد و ایروان را که روس‌ها از ایران جدا کرده‌اند، دوباره به ایران کند. این سریال دیالوگ‌های سهل و روانی داشت، چهرپردازی دقت انجام شده بود و با میختن موقعیت تاریخی و زندگی قهرمان داستان تلاش می‌کند و جوه عاطفی و انسانی داست

برجسته‌کند.